

Zveza društev Slavistično društvo Slovenije

ŠOLSKO TEKMOVANJE V ZNANJU SLOVENSKEGA JEZIKA ZA VODNIKOVO PRIZNANJE

3. letnik srednjih strokovnih šol
3. december 2024

REŠITVE IN TOČKOVNIK

Sklop A

1.1

Za pravilno rešitev 1 točka.

Rešitev:

Ob 200-letnici/200. obletnici Vodnikove smrti

2. 1. 2019/2. januarja 2019

na spletni strani RTV SLO/MMC RTV SLO

Kultura

1.2

a. Za pravilno podčrtavo 1 točka, za pravopisno pravilno utemeljitev 2 točki.

Rešitev: novica npr. saj obvešča o obletnici Vodnikove smrti.

b.

Za dve pravilni podčrtavi 1 točka. Polovičnih točk ni.

Rešitev:

javno

subjektivni enogovorno

opisovalno

1.3

Za pravilno podčrtavo dobi 1 točko, za pravopisno ustrezno utemeljitev 2 točki.

Rešitev:

Strokovno – jezik je strokovni; besede so vezane na področja Vodnikovega delovanja.

Sprejemljivo: publicistično – objavljeno v medijih, avtor je novinar.

1.4

Za navedbo treh nebesednih prvin 1 točka. Za vsako utemeljitev dobi po 1 točko.

Rešitev:

fotografija: Pritegne pozornost, prinaša dodatne informacije, ki jih ni v besedilu.

različna velikost črk, različni tipi črk: npr. Pritegne pozornost odstavki: npr.

Besedilo je pregledno.

1.5

Za navedbo vsakega dosežka, navedenega v besedilu, dobi dijak 1 točko.

Rešitev:

Po smislu, npr. Izdajal je prvi slovenski časopis; izdal prvo pesniško zbirko; prvo kuharsko knjigo v slovenščini, pisal učbenike.

1.6

Za dve pravilni rešitvi 1 točka (polovičnih točk ni).

Rešitev:

bukve – knjige mecen –
podpornik/zaščitnik provinca –
pokrajina (tudi podeželje)
preslovenjeno – prevedeno (v slovenščino); upoštevamo obe rešitvi

1.7

Za pravilno izbiro napačnega odgovora 1 točka, za popravek 1 točka.

Rešitev:

c.

Vodnikova avtobiografija je subjektiven zapis o njegovem življenju in delu.

Sklop B**2.1.**

Za vsako trditev po dve točki za podčrtavo in utemeljitev; delna utemeljitev 1 točka. Za podčrtavo brez utemeljitve 0 točk.

Rešitev:

enako

Utemeljitev po smislu:

npr. saj sta zgrajeni iz razlaganega pojma, glagola biti, nadpomenke in razlage pomena/saj je v obeh razlagani pojem na začetku povedi/razlaga pomena v drugem delu povedi.

Vodnikovo Veliko pratiko natančneje opisuje prva definicija, saj navaja/vključuje tudi praktične poučne sestavke.

2.2

a., b.

a.

Po dve pravilni rešitvi 1 točka; polovičnih točk ni.

Rešitev:

a.

Lenega čaka strgan **rokav**, palca **beraška**, prazen **bokal**.

Če se zgodaj selijo **ptiči**, bo huda zima ob božiči.

Šviga švaga, čez dva **praga**.

Eden za enim **tečeta**, nikdar se ujeti nečeta.

b. tečem, peljem, stopim, prenesem

2.3

Za ustrezno vsebinsko, slovnično in jezikovno pretvorbo 4 točke; za vsako napako se odšteje 1 točka (do 0).

Rešitev:

Po smislu, npr.: Kdor hoče/želi moja jabolka jesti, mu ni treba nikoli mene otresti; le deblo podre, pod mano pobere. /Tistim, ki želijo jesti moja jabolka, me ni treba nikoli otresti; le deblo naj podrejo in pod mano poberejo.

2.4

Za vsako ustrezno rešitev po 1 točka.

Rešitev:

	Poimenovanje za osebo m. sp.	Poimenovanje za osebo ž. sp.	Lastnost	Glagol v slovarski obliki
dediščina	dedič	dedinja	podedovan	dedovati

2.5

Po dve pravilni rešitvi 1 točka.

Rešitev:

Vrsta pridevnika	Izpis pridevnika iz dane povedi		
lastnostni	Velika/velika	Mala/mala	pomemben
vrstni	Slovenski/slovenske	/	/
svojilni	Vodnikov/Vodnikova	/	/

2.6

Pravopisno pravilna pretvorba 2 točki. Za vsako pravopisno napako se odšteje točka (do 0).

Rešitev:

Ker je bil navdušen zaradi priznavanja pravice do uporabe slovenščine v uradnih okoliščinah in v šoli, je napisal pesem Ilirija oživljena.

Pesem Ilirija oživljena je napisal, ker ...

Sklop C

Dva ustrezna popravka po 1 točka. Za neupravičen popravek odštejemo točko.

Rešitev:

Valentin Vodnik se je rodil v premožni kmečki družini v Zgornji Šiški, kjer je preživel brezskrbno otroštvo. Po lastnih besedah se je do devetega leta starosti predajal igram, lužam

in drsanju po pomrznjenih mlakah, šele nato se je začel učiti branja in pisanja. Glede na zgodovinske vire je bil srednje visok, modrih oči ter polnega in rdečeličnega obraza. Po navedbah literarnega zgodovinarja Luke/Luka Vidmarja je najbolj užival v delu in študiju, vendar so mu pogosto očitali počasnost.

V frančiškanski red je vstopil leta 1775, ker pa mu strogo samostansko življenje ni ustrezalo, je pozneje prestopil med škofijske duhovnike, kjer je imel več svobode. Leta 1796 je s pomočjo Žige Zoisa dosegel premestitev v Ljubljano in kmalu postal profesor na gimnaziji. Popolnoma predan poučevanju in pisanju je leta 1804 dokončno zaprosil in dobil dovoljenje, da deluje zunaj reda kot škofijski duhovnik.

Pod francosko upravo je zelo napredoval (v čast Francozom in Napoleonu je napisal celo pesem Ilirija oživljena), potem ko so ilirske province prešle ponovno pod avstrijsko oblast, pa se je moral upokojiti.

3.2

Vsak pravilen izpis 1 točka.

Rešitev:

Francoz

Zgornja Šiška/Ilirske province/Ljubljana (Ljubljano)

Ilirija oživljena